

Forsætisráðuneytið
Sent í Samráðsgátt stjórnvalda
Sölvhólgötu 4
150 Reykjavík

Reykjavík, 19. mars 2021
Tilvísun: 202101-0020

Efni: Frumvarp til laga um Vísinda- og nýsköpunarráð, mál nr. 73/2021

Alþýðusambandið vill ítreka áður innsendar athugasemdir um efni skýrslu verkefnahóps um endurskoðun lagaumhverfis vísinda- og tækniráðs, sem þetta frumvarp byggir á. Í skýrslu hópsins komu fram margar góðar tillögur sem eiga að bæta umgjörð vísinda- og nýsköpunar á Íslandi.

Það eru nokkur áhersluatriði sem Alþýðusambandið vill áréttta.

Það er mikill veikleiki í vísinda- og nýsköpunarumhverfinu að samtal skortir um vinnumarkað, efnahagslíf og samspil þeirra við nýsköpun og atvinnuþróun. Sá vandi er ekki séríslenskur. Hagkerfi heimsins hafa á undanförunum árum öðlast betri skilning á mikilvægi þess að stefnumótun í menntun og fræðslu haldist í hendur við þarfir atvinnulífs. Vaxandi misræmi er nú þegar sýnilegt á íslenskum vinnumarkaði og var sérstakt umfjöllunarefni í úttekt OECD á íslensku efnahagslífi árið 2019.¹ Misræmi á vinnumarkaði hefur neikvæð áhrif á vöxt og framleiðni atvinnulífs, þá sérstaklega hratt vaxandi nýsköpunarfyrirtæki sem treysta á sérhæfða þekkingu, t.d. úr STEM greinum. Enn fremur er brýnt að bæta getu fyrirtækja og vinnumarkaðar að bregðast við kvikum breytingum með símenntun og færniþróun starfsfólks yfir allan starfsaldurinn til að styrkja samkeppnishæfni atvinnulífs.

ASÍ telur brýnt að stjórnvöld efli samtal um færniþróun á vinnumarkaði og móti færnistefnu fyrir íslenskan vinnumarkað og stórefli símenntun. Það er samhljóma tillögum verkefnahóps um aðgerðaráætlun um fjórðu iðnbyltinguna.² Þá voru jákvæð skref tekin í þessa átt með aðgerðum í nýrri stefnu Vísinda- og tækniráðs, en fulltrúar ASÍ sátu í báðum þessum nefndum.

Alþýðusambandið telur ekki fullnægjandi rökstuðning vera að baki þeirri tillögu að draga úr breiðu samtali við mótun vísinda- og tæknistefnu. Með nýju ráði verður ekki betur séð en fallið verði frá víðtæku samtali við aðila vinnumarkaðarins. Í greinargerð er vísað til þess að í Finnlandi hafi verið gerðar sambærilegar breytingar. Hafa ber í huga að í Finnlandi á sér stað víðtækt samtal um færniþróun á vinnumarkaði, samspil menntunar og þarfa atvinnulífs auk þess sem umfangsmikil spágerð er til staðar um færniþörf á vinnumarkaði til framtíðar.³ Verði sá vettvangur ekki innan vísinda- og nýsköpunarráðs telur ASÍ nauðsynlegt að stjórnvöld setji á fót vettvang til samtals um færni á vinnumarkaði líkt og mörg lönd sem Ísland ber sig saman við hafa gert á undanförunum árum.⁴

Fyrir hönd ASÍ,
Eyrún Björk Valsdóttir, sviðstjóri fræðslu og þekkingar
Róbert Farestveit, sviðstjóri stefnumótunar og greiningar

¹ Sjá <https://www.stjornarradid.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=2596438b-d87b-11e9-944a-005056bc4d74>

² Sjá <https://www.stjornarradid.is/library/04-Raduneytin/ForsAetisraduneytid/A%C3%B0ger%C3%B0aa%CC%81%C3%A6tlun%20um%20fjo%CC%81r%C3%B0u%20i%C3%B0nbyltinguna.pdf>

³ Sjá <https://www.vinnumalastofnun.is/media/2076/faerni-a-vinnumarkadi-web-110518-2.pdf>

⁴ Þetta var meðal tillagna sérfræðingahóps um færniþörf á vinnumarkaði.

<https://www.vinnumalastofnun.is/media/2076/faerni-a-vinnumarkadi-web-110518-2.pdf>